

(izhaja ob 4 zjutraj).

Stane celoletno ... 140 K

mesečno ... 10

za inozemstvo ... 100

Oglasi za vsak mm višine

stolpca (58 mm) ... 1 K

mali oglasi do 30 mm

stolpca (58 mm) ... 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72

Opravništvo:

Tivolska ulica št. 64
Telefon št. 98Račun kr. post. ček. urada
št. 11.842.

Ljubljana, 18. aprila.

«Ječe so polne političnih osumljen-
cev, krivične obsodbe se izrekajo nad
njimi, muči in tapinči se kot v sred-
njem veku, sramota pred celim kultur-
nim svetom je vedno večja in ko se
vse te strahote še večajo in podpirajo,
se toliko govori o amnestiji.»

To je citat iz «Straže». Mogli bi mu
pridržati še celo vrsto podobnih citatov
iz istega lista, ali iz Peskove «Jugo-
slavije», ali iz Gosarjevega «Novoga
Časa», ali iz bloška «Hrvatske mi-
slji», ali iz Radičevega «Slobodnog do-
ma», ali iz Jankovičevega «Balkana»,
ali kateregakoli drugega čestitega nji-
hovega sodelavca za podviganje jugo-
slavanskega naroda. Zlasti velikonočne
številke so polne «povzdigujočih»
misli.

Nepoučen brlec, ki nima svojega
trdnega prepričanja ali mirne sodbe,
— da ne govorimo o dobrem okusu,
— se mora pod vplivom neprestane
toče iz teh revolucijev seveda vpraša-
ti: Ali je vse to res? Marsikomu pri-
čno vstajati lasje na glavi in ves v
strahu premišljuje: Ali so res pri nas
ječe polne političnih nasprotnikov,
kakor trdi «Straža»? Ali se je res «ob-
znana» izvrševala tako, da so poštvo-
valni delavski agitatorji morali na vis-
lice, — kakor je napovedoval «Na-
prej»? Ali je res dr. Žerjav krščen žid,
zarjše korupcije, nosilec politične
moralne pokvarjenosti, eimontist, pro-
dajalec javnih služb in povrh še za-
veznik dr. Susteršiča, ker trdi tako
g. Pesek? Ali je «kriminalni tip» Pri-
bicevič res podkupil Alijagića, da
ustreli Draškovića, — ker pripovedu-
jeta tako Pesek in Protič? Ali je res,
kar dan na dan, teden za tednom si-
stematično gonita «Novi Čas», Prepo-
lahov «Avtonomist», — ali pa «Upo-
kojenec», ki pripoveduje svojim bra-
cem, da ima vsak minister mesečno
74.000 dinarjev plače, ukradene iz
žepa upokojencev...? Najnovejša je
trditve Peskova in «Slovenca» o Su-
steršiču, ki prihaja s pomočjo dr. Žer-
java.

Skozi vse takšne kloake se preliva
dnevno ostudno obrekovanje, naperje-
no proti javnim delavcem, ki trezno,
nesebično in uspešno vršijo delo, ka-
kor ga težjeja ne more imeti niti je-
den duševnih ali fizičnih delavec v
Jugoslaviji!

Storili so se poskusi, da bi se od-
pravilo ali vsaj omejilo novinarsko za-
strupljenje ljudske duše. Dosedanji po-
skusi so ostali brez uspeha.

Odpomoč pa je nujna. Treba je ob-
varovati naš politično neuki narod
pred nadaljnjim zastrupljanjem, pred
neprestanim hujskanjem, pred vzbuj-
anjem najnižjih instinktov, pred dema-
goškim izgubljanjem in pretiravanjem
vsakršne nezalovljivosti ali nepopol-
nosti. Kako naj se ustavi ogromni
srupeni val natolcevaja, osebnega
napadanja, poniževanja, laži, zavija-
nja, podtikanja, črnenja, zahrbtnosti, na-
migavanja, opravljanja, jezikanja, obre-
kovanja, žaljenj, krivega pričanja in
vseh drugih hudobij, s katerimi niko-
mur odgovorni rokovančiji ubijajo pa-
met in moralno našega ljudstva?

Demokracija zahteva načelno svo-
bodo tiska in dopušča omejitve le za
izjemno dobo, za čas vojne, revolucije.
Mnogi zagovarjajo omejitve tiskovne
svobode tudi za razvojne dobe, kakor
neposredno po vojnih in prevratih. Pri
tem premalo pomislijo, kako se da
vsaka takšna omejitev zlorablja. De-
mokracija preventivne in druge zabra-
ne niso in ne morejo biti simpatične
niti sedaj, ko je ves bobnajoči ogenj
koncentracijev koncentriran baš nanjo.
Ustavne določbe, ki jih je demokracija
izdelala in ki garantirajo svobodo tiska,
so za ostanek prehodne dobe že
dovolj poskrbele.

V duhu demokracije je pa drugo
sredstvo proti lopovstvu. Novi tiskov-
ni zakon, ki nam je nujen, potreben,
mora novine in novinarje prisiliti, da
postanejo trezni radi posledic, če no-
čejo biti trezni iz ponosa in spoštova-
nja do samega sebe in do naroda.
Stroga ureditev odgovornosti za vse-
bino novin v osebnem oziru ter z ozi-
rom na kazni je neobhodno potrebna.
Reči moramo, da se v tem pogledu
državne oblasti vse premalo zavedajo
svoje dolžnosti napram javnosti. Seda-
nji tiskovni zakon dovoljuje na žalost,
da prevzemajo «odgovornost» narodni
poslanci. Res je sicer, da se danes pri-
nas le še klerikalci poslužujejo «par-
lamentarnih» odgovornih urednikov,
ki s svojo imuniteto krijejo lopovščine
klerikalnega tiska. Vendar to še ni
vse. Akoravno mora v smislu zakona
odgovorni urednik imeti vsaj to last-
nost, da stalno biva tam, kjer se list

Genovska konferenca ogrožena.

SPLOŠNO RAZBURJENJE RADI RUSKO-NEMŠKE POGODBE. —
FRANCIJA ZAHTEVA RAZVELJAVLJENJE POGODBE. — POSVE-
TOVANJA VELIKE IN MALE ANTANTE.

Genova, 18. aprila. (Izv.) Sklenitev po-
godbe med Nemčijo in Rusijo je napravi-
la v krogih delegacij mučen vtis. Nemčiji
se očita nelojalno postopanje, nastop Ru-
sije pa se smatra kot nekaka provokaci-
ja.

Sploh stoji danes v Genovi vse pod
vtisom sklenitve rusko-nemške pogodbe.
Lloyd George je izjavil, da do večerja po-
poldne o njej ni nič vedel, Rathenau pa
nasprotno zatrjuje, da je bila Anglija o
pogodbi natančno informirana, in nagla-
ša, da pogodba nikakor ne nasprotuje
versajskemu miru in odgovarja tudi ten-
dencam genovske konference. Ruski ko-
rak se smatra kot nekaj odgovor na po-
izkus izolacije Nemčije. Italijani upajo,
da rusko-nemška pogodba ne bo razbila
konference, Rakovski pa je izjavil, da ji
bo celo koristila.

Danes se v sestal vrh svet, ob 10.
uri pa se je vršila konferenca Male an-
tante, kateri je sledilo skupno posveto-
vanje zastopnikov Velike in Male antan-
te. V krogih Male antante vlada veliko
nezadovoljstvo, ker so se vse dosedanje
razprave o ruskem problemu vršile brez
navzočnosti njenih zastopnikov.

Genova, 18. aprila. (Izv.) Danes so se
v vili Raggio, kjer stanujejo italijanski
ministri, sestali zastopniki petih velesil,
Male antante in nevtralnih držav s svo-
jimi strokovnjaki, da razpravljajo o po-
ložitvi, ki je nastal po sklenitvi nemško-
ruske pogodbe. Neutranci so bili povab-
ljeni na konferenco v zadnjem trenutku
in se je zato niso udeležili. Tudi nemški
in ruski delegati niso prisostvovali po-
svetovanju.

O poteku te konference krožijo razli-
čne, dosedaj še nepotrjene vesti. Francozi
so baje zahtevali, naj se rusko-nemška
pogodba anulira, ker nasprotuje dolo-
bam mirovne pogodbe. Angličji so obso-
dili postopanje Nemčije, ne da bi bili za-
htevali ostrejšo odredbo proti njej.

Lloyd George je v svojem energičnem
govoru izjavil, da si Rusija in Nemčija
delita odgovornost za sedanjí položaj.
Vendar pa leži večja odgovornost pri
Nemcih, ki so podpisali versajsko mirov-
no pogodbo, pri kateri Rusi niso udele-
ženi.

Tudi Italijani skušajo, kakor se go-
vori, najti srednjo pot, da rešijo konfe-
renco. Baje je predložen predlog, naj se
nemški zastopniki izključijo iz prve po-
litične podkomisije, ker je predmet teh
posvetovanj predvsem vzpostavitev no-
vih odnosov z Rusijo, ki jih je Nemčija
s svojo pogodbo že vzpostavila izven
konference.

Stanje pogajanj z Italijo.

Rim, 17. aprila. (Izv.) Podtajnik zuma-
njega ministristva Tosti di Valminuta je
davi dolgo konferiral z jugoslovanskim
poslanikom Antonijevićem. Popoldne se
je Tosti razgovarjal s Salato glede Za-
dra, zvečer pa je odpotoval skupno z
Antonijevićem v Genovo, kjer bo jutri
nadaljeval pogajanja z dr. Ninčičem.
Osebnost, ki je dobro informirana o po-
teku pogajanj z jugoslovanskimi delegati,
je izjavila, da je podlaga pogajanj v St.
Margheriti glede izvedbe rapalske po-
godbe to, da se mora izvesti pogodba
tako, da bo izvedba v korist tendenci po
zbliznanju obeh narodov ter v ojačanje
njunih gospodarskih in političnih odno-
sij.

urejuje, tiska in izdaja, dopušča
naše oblasti stalno odsotnost odgovor-
nih urednikov, če so poslanci. Klasi-
čen primer, kam to vodi, imamo v Ma-
riboru, kjer izhaja najoglednejši list
naši državi «Straža». Brezprimerne gr-
dobije tega revolucija krije častiti na-
rodni poslanec V. Pušenjak s svojim
imenom. Proti klevetam tega lista ni
mogoča niti primitivna obramba potom
popravka. Kajti g. Pušenjak je stvar
tako uredil, da mu popravke pošiljajo
v Beograd, kjer ga seveda ne dosežejo,
ker se medtem odpelje v Maribor in
narobe! Nadanje pa čitaš očitek, da
je vse res, kar je «Straža» o Tebi na-
pisala, češ, še popravka si nisi upal
poslati, kaj šele tožiti...

Ustava je napravila konec frivoline
igre s tiskovnimi procesi pred poroto.
ki so pri nas tako žalostno proeluli
kot politične loterije. Radi spora v in-
terpelaciji je za območje ljubljanske-
ga višjega sodišča šele te dni nadla

Kakor se zatrjuje, je bilo na posveto-
vanju sklenjeno poslati nemški in ruski
delegaciji noto, ki bo opozorila na nevar-
nosti in težave, izzvalne po separatnem
postopanju obeh držav. Noto bo izročena
obojujnim zastopnikom najbrž jutri zjutraj.

VSE SEJE ODPOVEDANE.

Genova, 18. aprila. (Izv.) Zaradi kritič-
ne situacije, ki je nastala vsled sklenit-
ve rusko-nemške pogodbe, so bile odpo-
vedane vse za danes sklicane seje komi-
sij in podkomisij obnovitvene konference.

KAKO JE BILA POGODBA SKLENJE- NA.

Berlin, 18. aprila. (Izv.) O predgovodni
nemško-ruske pogodbe doznava «Ber-
liner Tagblatt»: Po prekinjenju pogajanj
med zavezniki in Rusijo se je v soboto
vzpotala zveza med Nemčijo in Rusijo
za nadaljevanje pogajanj. V nedeljo
zjutraj sta državni podtajnik dr. pl. Sim-
son in ministerialni ravnatelj Maltzahn v
Santi Margheriti pričela pogajanja z Ru-
si, ki so imela popoln uspeh. Trajala so
do pozno zvečer. Pogodba se podpisuje
nocoj.

OGORČENJE V PARIZU.

Pariz, 18. aprila. (Izv.) Francosko časo-
pisje piše o rusko-nemški pogodbi v naj-
hujših izrazih. Označuje jo kot ilojalen ci-
nični manevar ter napada rusko in nem-
ško delegacijo, ki je konferenco postavi-
la pred gotovo dejstvo ter s tem ogroža
nadaljevanje konference.

Pariz, 18. aprila. (Izv.) «Agence Hava»
javlja iz Genove: Noto zaveznikov bo
sporočila Nemcem in Rusom, da je vna-
prej veled stališča, ki so ga sedaj za-
vzeli s podpisom posebne pogodbe,
nepotrebno, da se udeležujejo posveto-
vanj komisije za ruske zadeve, ako bi
vztrajali pri svojem sklepu. Pri posveto-
vanju zaveznikov je Barthou ostro kriti-
ziral dvojno igranje nemške in ruske de-
legacije, ki sta na konferenci ponovili
brest-litovski incident v trenutku, ko se
bavi vsa Evropa z gospodarsko obnovom.
Barthou je nadalje izjavil, da se več ne
bo udeleževal oficlozih razgovorov ob
strani Rusov, ter je pristavil, da je v
Parizu prošil za nadaljnja navodila.

VTIS V AMERIKI.

Washington, 18. aprila. (Izv.) Vest o
sklenitvi nemško-ruske pogodbe ni tukaj
napravila velikega vtisa. Splošno se me-
ni, da posledice pogodbe ne bodo prehu-
de in da Nemčija ne bo mogla sama iz-
vršiti obnove Rusije.

šajev, zakaj pogodba mora biti vez pri-
ateljstva, ne pa barikada odnosov. Pri
pogajanjih pred prazniki se je gotovo do-
segel precejšen sporazum v pogledu iz-
praznitve Dalmacije, toda v vprašanju
Reke so nastopile komplikacije. Glavna
težkoča rešitve tega vprašanja tiči v tem,
da tu nimata odločevati Italija in Jugo-
slavija, ampak tri države in da je reška
vlada sedaj v položaju, ki onemogoča hi-
tro rešitev tega vprašanja. Vendar pa
je upati, da se v najkrajšem času doseže
rešitev, ki bo zadovoljila vse tri države.

BORBE NA IRSEKEM.

Pariz, 17. aprila. (Izv.) Vodja Irske
republikanske vojske O' Conor je v ne-
deljo s 300 četaši zavzel dublinsko višje
sodišče.

definitivna odločitev. Stol sedmorice v
Zagrebju kot najvišje sodišče je izrekel
izključno kompetenco sodnih zborov
I. stopnje za tiskovne pravde. Za iz-
čiščenje politične atmosfere je ta odlo-
čitev najdalekosežnejše važnosti. Tis-
kovne pravde so izročene objektivnim
poklicnim sodnikom, ki bodo brez ozi-
ra na levo in desno znali izreči sodbe
in obsodbe. Konec je, upajmo, tudi
zavlačevanj, ki so tiskovne pravde
spreminjale v moreke kače ter največ-
krat onemogočili pravočasno satisfak-
cijo.

Ako bo reparaturi, za katero je v
procesualnem oziru poskrbela ustava,
sledila še revizija materijalnega tie-
kovnega prava, ki je nujna tudi s sta-
lišča pravnega izenačenja, potem sme-
mo upati, da bodo iz slovenskega no-
vinstva izginili pojavi kakor so našli
mariborski in ljubljanski žurnalistični
revoluciji, ki nas pred celim svetom
sraščajo v sramoto.

Odstop muslimanskih ministrov.

REKONSTUKCIJA VLADE?

Beograd, 18. aprila. (Izv.) Danes
predpoldne je ministrski predsednik
Pašić prejel brzojavko, s katero Ome-
rovič in Vilović javljata, da v spora-
zumu s svojimi tovariši izstopata iz
vlade.

Danes predpoldne je ministrski
predsednik Pašić konferiral z mini-
strom za izenačenje zakonov Trifkovi-
čem. Nato je bil pri Pašiću minister
dvora Dragomir Janković. Govori se,
da sta ta dva poseta v zvezi z izsto-
pom muslimanov iz vlade.

V vladnih krogih se izstop muslima-
nov iz vlade živo komentira. Trdi se,

da ima vlada trdno večino 207 glasov
napram 94 glasovom opozicije. Ni še
rešeno, ali bo vlada izpolnila parla-
mentarno formo in podala formalno
ostavko, nakar bi krona zopet pove-
rila Pašića, da sestavi isto vlado. Me-
sto muslimanov bi vstopili v vlado po en
zastopnik SKS in novega Seljaškega
saveza. Kot ministrska kandidata se
imenujeta posl. Piletič in Benin. V no-
benem slučaju vlada ne bo ničesar
storila pred 24. aprilom. Ostavka mu-
slimanskih ministrov bo sprejeta naj-
brže jutri, ko se vrne kralj iz Šuma-
dije.

Nove ponudbe za inozemsko posloj o.

DVE AMERIŠKI IN ENA BELGIJSKA PONUDBA. POSVETOVANJE
FINANČNEGA MINISTRA.

Beograd, 18. aprila. (Izv.) Ponoči je pri-
spel iz Genove finančni minister dr. Ku-
manudi. Njegov povratek je v zvezi s
proučevanjem ameriških in belgijskih po-
nodb za posojilo.

Danes se je finančni minister dr. Ku-
manudi skoro ves dan posvetoval o ino-
zemskih ponudbah za posojilo. Predložene
so tri ponudbe, dve ameriški in ena
belgijska. Belgijska ponudba je manj po-
voljna. Ameriški ponudbi se glasita za
50 milijonov dolarjev po 7 odst., od ka-

terih bi država prejela 70 odst. v goto-
vem denarju, 30 odst. pa v ameriškem
blagu. Ameriški ponudbi se razlikujeta v
raznih detajlih.

Danes popoldne bi imel o tem sklepati
ministrski svet, ker pa niso vsi ministri
v Beogradu, se je seja odgodila na jutri.
Tekom popoldneva je konferiral dr. Ku-
manudi dalje časa z ministrskim predse-
dnikom. Dr. Kumanudi se vrne v Genovo
v četrtek zvečer.

Sijajen koncert 'Smetane' v Mariboru.

Maribor, 18. aprila. (Izv.) Praško pev-
sko društvo «Smetana», ki šteje 55 pev-
cev, je nocoj priredilo v Mariboru prvi
koncert na svoji turneji po Jugoslaviji;
koncert je bil pravi triumf za to odlično
društvo bratskega češkoslovaškega nara-
da. Velika Goetzova dvorana je bila za-
sedena do zadnjega kotička. Občinstvo
je sledilo izvajanjem z največjo pazljivo-
stjo. Vsaki posamezni točki sporeda je
sledil vihar odobnavanja in navdušenja,
ki so ga peveci tudi v polni meri zaslu-
žili. Gostje so morali več točk dodati,
ker jih občinstvo kar ni hotelo pustiti iz
dvorane. Društvo je bilo izročenih več
vencov. Prireditelj se je razvila v nav-
dušeno manifestacijo češkoslovaško-jugo-
slavskega bratstva.

Jutri dopoldne odpotuje «Smetana» v
Ljubljano.

Pasivna resistencia v delavnicah juž. žel.

Maribor, 18. aprila. (Izv.) Kakor smo
že poročali, so delavci v delavnici južne
železnice priredili pravo rabuko zaradi
tega, ker so se uradnikom izplačale dra-
ginjske doklade, delavcem pa ne. Danes
pa so pričeli s pasivno resistenco. Priha-
jajo sicer v obrat in skrb, da se vrte
stroji, ne izvršujejo pa nobenega dela.
Število delavcev, ki izvajajo pasivno re-
zistenco, je približno 2000.

Izjavili so, da bodo vztrajali, dokler
se ne izpolnijo njihove zahteve.

Nova vstaja v Albaniji.

Beograd, 18. aprila. (Izv.) Ze nekoliko
dni se tu odkrito govori, da se v Albani-
ji pripravlj nova vstaja o priliki dohoda
komisije za razmejitve. Pri tem se trdi,
da se tudi v Metohiji pripravlja vstaja,
ki bi bila v zvezi z vstajo v Albaniji.
Začeti bi se imela v istem trenutku, ko
bi komisija prišla v nevtrarno cono, da
dokažejo komisiji, da bežijo pred nasi-
ljem, ki se vrši nad njihovimi sopleme-
njaki. Na ta način bi bile velesile prisli-
lene, da intervenirajo v korist Albanije.
Koliko se vsem tem vestem sme verova-
ti, bo pokazala bližnja bodočnost.

SMRT ODLIČNEGA SRBSKEGA POLITIKA.

Beograd, 18. aprila. (Izv.) Danes je
umrl v Beogradu 78letni Svetimir Niko-
lajević, oče znanega novinarja in pred-
sednika Jugoslovanskega novinarskega
udruženja Nikola Nikolajevića. Bil je
svojeodborni ministrski predsednik in
predsednik srbske skupščine, potem mi-
nister za zunanje stvari, profesor in rektor
vseučilišča in aktivni ustanovitelj
društva sv. Save ter drugih humanitar-
nih druženj. V Zagrebu je njegova hčer-
ka omožena s slikarjem Tomislavom
Krizmanom.

Zacetni atentat v Berlinu.

Dva turška politika umorjena.
Berlin, 18. aprila. (Izv.) Danes sta bila
tukaj umorjena generalni guverner Tra-
pecunta Djemal Azmy bej ter Baha Edin
Šakir, bivši vodilni član turškega komite-
ja za edinstvo in napredek. Skoro gotovo
je, da so v zvezi s tem atentatom kon-
servativni Turki, ker sta morila člana
mladoturškega komiteja. Morila sta več
ur čakala na žrtvi, ki sta v spremstvu
vdove bivšega velikega vezirja Talaat
paše stopila na ulico. Sledila sta jim, vr-
gla Talaatovo vdovo na stran ter odda-
la več strelcev, ki so takoj usmrtili oba
turška politika.

Silna eksplozija v Bitolju.

Beograd, 18. aprila. (Izv.) «Pravda»
javlja iz Bitolja, da je bila tam straho-
vita eksplozija v municijskih vagonih re-
paracijske komisije. Na posebnem tiru
je stalo 80 vagonov. S strašno detona-
cijo je eksplodiral en vagon, za njim pa
so se zapored vžigali drugi. Kakšne di-
menzije je katastrofa zavzela, ni še zna-
no. Vse hiše v okolici so porušene do
tal. V mestu vlada prava panika.

KRALJ V ŠUMADIJI.

Beograd, 18. aprila. (Izv.) Včeraj po-
poldne ob 16.30 je kralj Aleksander, z
Topole kjer je prebil velikonočne praz-
nike, posetil samostan Manasija, kjer je
ostal pol ure, potem pa se je z avtomobi-
lom peljal preko Sviljarja v Čuprijo.

PROTESTNI SHOD DRŽAVNIH SLUG V BEOGRADU.

Beograd, 18. aprila. (Izv.) Danes do-
poldne so državni sluge in neukazno
osobje imeli zborovanje, na katerem so
zahtevali za sluge dnevnice po 25 Din
ter da se druginjske doklade za neukaz-
no osobje zopet uvedejo. Razen tega so
v resoluciji zahtevali, da se čimprej in
definitivno reši uradniško vprašanje.

APANAŽA RAZKRALJICE ZITE.

London, 18. aprila. (Izv.) Reuterjev
urad javlja, da je poslaniška konferenca
sporočila nasledstvenim državam, da se
še ni ničesar odločilo glede apanaže raz-
kraljice Zite. Vprašanje bodočega biva-
lišča Zite bo poslaniška konferenca raz-
pravljala šele tedaj, ko bo vprašanje
apanaze končno javno odločeno. Vest,
da se namerava Zita nastaniti na otoku
Wight, je brez vsake podlage.

PRVI MAJ DRŽAVNI PRAZNIK V ITALIJI.

Genova, 18. aprila. (Izv.) Kakor javlja
«Corriere della Sera», je včerajšnji mi-
nistrski svet sklenil proglasiti 1. maj kot
državni praznik. List se protivi temu,
češ da bi se s tem revolucija birokra-
tizirala.

Slovani v grški Macedoniji.

Znano je, da živi v južni Makedoniji, ki je leta 1912.—1913. pripadla Grčiji, velika večina slovanskega prebivalstva, ki bi po etnografskih načelih moralo ostati politično združeno z ostalimi makedonskimi Slovani. Sodi jo tedaj v Jugoslavijo s Solunom vred, kjer imajo večino — ne Grki, ne Slovani, marveč — židje.

Vseh makedonskih Slovanov, ki bivajo pod grško oblastjo v predelu, tvorečem prirodno enoto z našo Makedonijo, to je njeno primorje, je bilo pred balkanskimi vojnami okroglo 312.700. Toda število se je medtem spremenilo. Kajti vojne l. 1912./13., kakor tudi poznejši dogodki s svetovno vojno so povzročili tudi v narodnostnem oziru pomejše spremembe, saj je znano, da je pomenila vsaka vojna na ozemlju bivše Turčije pravcato preseljevanje narodov.

Za časa prve balkanske vojne leta 1912. so verska, družabna in narodna nasprotja med kristjani in mohamedanci izbruhnila z vso silo. Kristjani in mohamedanci so ob tej priliki drug drugemu zažigali hiše in so čisto tudi medsebojno pobijali. Naj navedemo par primerov: v Mavrovu na obali Koturskega jezera je bilo ob začetku omenjene vojne 120 slovanskih in 120 turških hiš. Takoj začetkom vojne so Turki zažigali in razdejali 70 slovanskih hiš, a kristjani so, ko je prišla grška armada, zažigali vse turške hiše. Turki so zbežali v Kostur, kjer žive še sedaj in prihajajo v vas le obdelovati svoja polja. Takih slučajev je bilo, lahko rečeno, na stotine. V splošnem je konstatirati, da so začetkom vojne povsod gorele slovanske in grške hiše ter vasi, nato turške. Boječ se osvetle in kazni je bežalo turško prebivalstvo z umikajočo se turško vojsko; mnogi izmed teh beguncev se sploh niso več vrnili nazaj, marveč so ali ostali v meših, ali pa so se, kar se je najpogostejše dogajalo, izselili v Malo Azijo. Mnoge vasi so ostale razrušene in prazne, ali pa so se jih polastili krščanski sosede, Slovani ali Grki.

Vojna z Bolgari leta 1913. je prinesla druge spremembe, in to v pokrajini severovzhodno od Soluna; tu so se z ognjem in orožjem medsebojno uničevali Bolgari in Grki. Znano je, da so Bolgari na svojem umiku poklali mnoge stotine Grkov — mednarodno preiskani so bili n. pr. krvavi dogadjki v Serezu; boječ se grškega maščevanja je bežalo slovansko prebivalstvo z umikajočo se bolgarsko armado in se danes čaka, raztreseno po raznih krajih, da bi se moglo vrniti na svoje razdeljene domove.

Tretjo spremembo so vršili Grki sistematično. V zapuščene, ali tudi nanovo osnovane kraje so naseljevali grške begunce iz Trakije in sploh iz onih predelov, kjer so jih gonili negrški gospodarji. Tako se je število grškega prebivalstva znatno povečalo, število slovanskega nekoliko zmanjšalo in ono turškega prebivalstva prav močno skrajšalo. Število Slovanov v južni Makedoniji se računa sedaj na okroglo 290.000 duš.

Nekaj odgovora poslancu Brodarju.

(Dopis iz učiteljskih krogov.)
Že od nekdaj je šola služila klerikalcem kot najuspešnejše bojno orožje. Obrahljeno orožje je treba nadomestiti z ostrejšim, ki naj vzbuja strah že v nočnici. In ta strah je — učitelj sam. Ne bojte se več Boga, vsega močnega, ne hudiča z vsemi njegovimi peklenjskimi zabaviščji, bojte se učitelja, učitelja denuncijanta, učitelja izkoristčevalca, pijavko kmečkih gruntov, učitelja pohajkovalca, udinjane demokratijske stranke. To je ton, ki zveni iz ust poslanca Brodarja, junaka pod okriljem imunitete na vseh njihovih shodih, ton

Henri Barbusse: Ogenj.

Verizniki in lahke ženske rade čitajo romane o vojni. Tako postanejo deležniki vseh onih grozot, ki jih poznajo sicer le iz pripovedovanja adjutantov. Adjutant pa so pripovedovali le, da so naslikali okvir za svoja junaštva. Zato so verizniki in lahke ženske segli tudi po »Ognju«, ki je izšel pred tremi leti. In mahoma je završalo po salohnih: »Le Feu, le Feu, ali že poznate Le Feu? Čarobno, nebeesko!«

Toda Le Feu je imel še drugo usodo, ki jo je bolj zaslužil. Izprva je bilo moderno, da čitaš Le Feu, in če nisi o njem znal v pariški družbi povedati vsaj nekaj duhovitih besed, so te smatrali za tepca. Toda dame in poldame, ki so pričele z »nebeesko« najmodernejšo lekturo, so pričele kmalu protestirati. Kaj, to je najmodernejše? Saj je to skoraj nekaj... nekaj ruskega! Le da se junaki Gorkoga dolgočasijo v civilu in filozofirajo po dvorcih ali v podstrešnih sobah, Barbussov pa hantirajo z orožjem in filozofirajo sredi strelskih jarkov, med gnjilimi trupli, vedno z eno nogo onkraj gnjilnega življenja... To vendar ni nič... zanimivega! To je vendar... vojna!

Da, gospodična, to je vojna. In to so strani iz dnevnika desetletja, iz tistega dnevnika, ki smo ga doživljali vsi mi, Jeani, Ivani, Janezi, Jovani, Johanni, Johani in Giovanni, kar so nas pošiljali v marškompanije in sturmatalijone od Tipperary do Vjatke, od meklenburške Pomorja do Krfa, Soluna in Bizerte, pa

Brodarjevih člankov v »Domoljubu«. Klerikalna stranka je leta in leta slepomišla pod okriljem habsburško-katoliškega hilstva in v varstvu c. k. bajonetov čistila našo deželo peg, ki so se največ pojavljale v obliki učitelja. Dan za dnem so romale denunciacije na c. k. oblastva. Ubogo, zapeljano ljudstvo jih je moralo podpisovati, ne da bi vedelo, kaj listina vsebuje. Ko pa je izkušnja izučila, da podpisovalec preti šiba pravice, so se zatekli klerikalci k svoji najvišji instanci, deželnemu odboru, da je on vlagal na c. k. vlado ovadbe najogabnejše vsebine. Vsi uradi in vse osebe, ki jih je katoliška pravična stranka postavila na vodilna javna mesta, so bili v službi podeželskih »gospodov-denuncijantov«.

Kar se naše države tiče, vedite, da smo ji udani učitelji z odkrito domovinsko ljubavjo, da jo bomo čuvali kakor čuva mati svoje dete, da jo ljubimo kot dete svojo mater in da se bo ob naših prsih razbilo sleherni orožje, ki je naperjeno proti braniteljem in vzdrževalcem sadu tolikoletne borbe. Kot čuvarji narodnega edinstva bomo neustrašno in pozorno opazovali gibanja brezdomovinskih hujskačev in prepričani bodite, da bomo vsakršen proučržen odpor znali v kali zadušiti. Če to smatrate za denuncijantstvo, prosto vam. Neomajno smo gledali v bodočnost, ko je bila klerikalna sila na višku; brez trepetu smo opazovali strašne posledice silnega terorizma in trepetali ne bomo danes pred vami.

In mi smo se vdinjali demokratijski stranki, pravite? Kaj nismo z njo rasti od njene zibel, smo li kdaj zatajevali svoje prepričanje? Pristaši smo njeni, ker smo prežeti z duhom narodnega edinstva, ker živimo med narodom in za narod. Razdvajanje ljudstva v borbe stanu proti stanu, hujskanje kmeškega delavstva proti posestnikom, kakor sleherni komunistično gibanje med organi smatramo za rakrano, ki bi ji slejkoprej podleglo ogromno deblo naše države. Da bi igrali v politiki s trojnimi licem, kakor to dela SLS, se nam zdi ožabno.

Kmeta hujskati proti delavstvu in uradništvu, smehljati se delavcu na račun kmeta in prilizovati se uradniku ob njegovem praznem žepu, prijatelj, to za more le politična prostitutka.

Kot pohajkovalce nas označuje, da zakrije resnično pohajkovanje svojih uglednih pristašev, ki v pol ure opravijo vso svojo službo.

In plačel Prenizko je, da bi o tem govoril. Na učiteljskega bogataša kaže, da skrile gospodo, ki se masti ob polnih kašah, hlevih, kletah, mošnjah itd. Na njih mesečne prejemke iz državne blagajne kaže, da skrile kongruo, ki so si zavarovali duhovniki sami. Pljui, da ne boš opljuvan!

Sole so prenapolnjene z učitelji. Ubogo ljudstvo, ki vam naseda na limate. Eno in dvorazrednice naj prednačijo večrazrednicam, to more verjeti le največji nazadnjak, ki se šopiri: »Včasih je bil en sam, pa smo več znali!«

Ogobno je, da se g. poslanec sklicuje na želje in zahteve ljudstva, dočim silimo in čitamo vsepovsod, da istemu ljudstvu le vcepila ono, kar naj bi želelo in zahtevalo.

Pomnite g. poslanec, da mi ne trkam na pragu naših oblasti, kakor ste to delali klerikalci, temveč, da se znamo sami braniti. Odločite, g. Brodar, le plašč svoje imunitete, vaš tovariš Sušnik naj s svojo akademsko častjo ne ščiti »Domoljuba« in duhovska gospoda naj se ne zapira med štiri stene, kadar brenka po strunah, ki dajejo prave vašim melodijam. Potem bomo z vašimi klevetami že obračunali!

Eden, ki je Brodarja poslušal.

Politične beležke

Občni zbor političnega društva za šentpetrski okraj se vrši v četrtek, dne 20. aprila ob 20. v gostini pri Bončarju. Sodelujočniki, udeležiti se ga polnoštevilno.

na zadnje inkluzeve še Američane, Kanadijce, Bure, Inde in Avstralce.

»Spominu tovarišev, padlih poleg mene v Crenyju in na višini 119.« Mi pa čitamo te vrste v spominu na tovariše, padle poleg nas po vsem svetu, pod Beogradom in v pripadskem močvirju, na Soči in na Sommi, na Kajmakčalanu, Krfu, v Asinari, v Sibiriji, v Przemyslu in v Karpatih, na Hindenburgovi liniji in v morskikh valovih. »Trideset milijonov sužnje, naščuvanih drug na drugega po zločinu in zmoti, vzdiguje v blatni vojni svojo človeška obličja, v katerih kilje naposled volja. Prihodnost je v rokah robov in dobro razložilo, da bo stari svet predurjen po zvezi, ki jo bodo osnovali nekoč oni med seboj, katerih število in beda sta neizmerna.« Tako pravi Barbusse in s to besedo se je postavil izven onih salonov, ki so ga izprava lansirali kot senzacionalno, do katere sicer niso mogli.

Mesto njih pa si je priboril drugo občinstvo. Danes beremo Le Feu v milijonih izvodih v vseh kulturnih jezikih. Danes vemo ceniti, da je Le Feu bil pred tremi leti kakor zdrav, krepič odhod po tilih tiradah o Union sacré, o Durchhalten in vsega onega, ki smo se ga tako korenito naveličali. Danes vemo, da je zadnja vojna bila težka šola. Čije nauki se bodo vtisnili v spomin našim potomcem še bolj ko nam, ki smo, kakor travice na poplavljenem travniku.

Otroče je, da so nekateri komunisti in levi socialisti proglasili Le Feu kot nekak komunističen radikalni tendenčni spis, ki naj bi bil obenem dokument ne vem

č. Razkristjanjanje šol. Lahko bi šli staviti, da bo »Slovenec« reagiral na dr. Sustaršičevo brošuro z radikalno kulturnoboljšilni članki. Razkristjanjanje šol je največji bavlav za duhovščino, ki bi jo »Slovenec« rad odvrnil od dr. Sustaršičeve lektire. Zato dolg članek o reformni veroučeni, ki je sicer že star načrt učne uprave. »Slovenec« naj bi rajše duhovščini razodel, da je kriva vratolomna in brezvplivna politika klerikalnih poslancev, ako bo šolska reforma izpadla za klerikalce manj ugodno. Ravnotako je samo Gosarjeva družba kriva, ako bo lepega dne »brezverski« komunizem popolnoma zavladal v klerikalni stranki. Sicer pa klerikalnim kolovodjem ni niti za kristjanstvo, niti za katoličanstvo, marveč samo za politiko. Ta njihova politika je pa eno samo veliko močvirje nemoralnosti. Dr. Sustaršič, ki pozna najbolje sebe in svoje učence ter cel ustroj klerikalizma, je nanizal na rovaš klerikalne inteligence, ki se je nasrkala v srednjih šolah patenti-ranega katoličanstva, toliko hudobije, hinavščine, korupcije, einizma in nemoralnosti, da teh lastnosti še pri nobenem najbolj »brezverskem« inteligentnem nismo videli. »Slovenec« bi torej — ne glede na svoje taktične namene — storil prav, ako bi iskal izgubljenega Boga najprej za sebe in za svoje voditelje.

Benéš o odsotnosti Amerike in o stališču Male antante. Dr. Benéš je imel te dni v Genovi razgovore z zastopniki raznih listov. Benéš je zelo obžaloval, da Zedinjene države niso zastopane na konferenci zaradi domneve, da gre za politično konferenco, dočim je bila konferenca sklicana izrecno kot gospodarska konferenca. Dr. Benéš je mnenja, da bi sodelovanje Amerike mnogo pripomoglo k obnovitvi Evrope. Seveda bo šlo tudi brez Amerike, toda delo bo trajalo vsaj 20 let več. Nadalje je dr. Benéš izrazil željo, da konferenca obrani svoj gospodarski značaj in pusti politična vprašanja ob strani. O Mali antanti je naglašal dr. Benéš, da ne bo nikdar postala orodje kake tuje države. Mala antanta je za razorožitev, seveda pa mora imeti garancije, da tega ne bo zlorabila katerakoli tuja sila.

Po svetu

Prebivalstvo mesta Prage. Ravno kar so izšli prvi uradni pregledi o rezultatih ljudskega štetja, ki se je vršilo 15. februarja 1921. na Češkem. Češka prestolnica Praga šteje s predmestji (Vinhroady, Žizkov, Smichov, Nusle, Vrsovice in Karlín) 676.657 prebivalcev to je za 60.026 več nego leta 1911. Med prebivalstvom Prage je 325.747 moških in 350.910 žen, na 1000 moških pride torej 1077 žen, medtem ko je bilo leta 1911. razmerje 1000 : 1091. Praga je čisto češko mesto: od 10.000 prebivalcev je 9419 Čehov, (leta 1911.: 9375) ter le 459 (612) Nemcev. Celokupno število po narodnosti je sledeče: 624.774 Čehov, 30.429 Nemcev, 5959 Židov in 2163 drugih. Nemcev je bilo leta 1921. za 6976 manj nego leta 1911. Po veroizpovedi je 395.119 katolikov, 30.961 protestantov, 85.960 pripadnikov češkoslovske narodne cerkve, 31.751 judovske, 5570 drugih konfesij. 127.296 ljudi torej skoraj petina vseh Pražanov je brez konfesije.

Italijanska kraljeva dvojica v Genovi. »Prager Presse« izve od svojega posebnega poročevalca, da namerava italijanska kraljeva dvojica 22. t. m. obiskati Genovo, ako bodo razprave na konferenci do tedaj ugodno potekale.

Edina zahteva Madžarske — denar. Ministrski predsednik grof Bethlen je izjavil sotrudniku »Epoce«, da bo madžarska delegacija stavila na genovski konferenco eno samo zahtevo in sicer zahtevo po kreditu v svrhu gospodarske sanacije Madžarske, predvsem pa odgoditev reparacijskih plačil.

Le Feu je dokument in Barbusse je levičarski socialist. Pa vendar je Le Feu mnogo več nego tendenčni spis. Če je Barbusse nameraval podati nam obtožnico, potem treba reči, da je snov odinila pristajajo, ga pokrila in zadušila in da se oblikuje pred našim očesom sama iz sebe, velikansko, nepregledno, zmagnujoče. Le Feu je pravi naslov. Slovensko bi se moralo reči: Požar. Ves svet gori, in ti gledaš ta požar, kakor gledaš požar vasi: Ljudje vijejo in vpijejo, prenašajo ure in drobiž, kar je važnega, pa pozabljajo. Živina muka in sili v goreči hlev. Tatovi kraje, orožniki suvaljo radevedneže, gasilci vlačijo cevi in se žrtvujejo, včasih z uspehom, včasih brez njega. Oškodovanci tulijo, govore brezvezne besede, dvigajo pesti v nebo, kolnejo usodo, boga, človeštvo, trenutek, sebe samega. Mežnarji pa bjejo plat zvona, enakomerno, rokodelsko.

To je požar. Takšen požar je bila svetovna vojna in »Le Feu« je njen ognjen jezik. Barbusse je bil svetovni vojni in »Le Feu« je njen ognjen jezik. Barbusse je bil svetovni vojni in »Le Feu« je njen ognjen jezik. Barbusse je bil svetovni vojni in »Le Feu« je njen ognjen jezik.

Česa. Le Feu je dokument in Barbusse je levičarski socialist. Pa vendar je Le Feu mnogo več nego tendenčni spis. Če je Barbusse nameraval podati nam obtožnico, potem treba reči, da je snov odinila pristajajo, ga pokrila in zadušila in da se oblikuje pred našim očesom sama iz sebe, velikansko, nepregledno, zmagnujoče. Le Feu je pravi naslov. Slovensko bi se moralo reči: Požar. Ves svet gori, in ti gledaš ta požar, kakor gledaš požar vasi: Ljudje vijejo in vpijejo, prenašajo ure in drobiž, kar je važnega, pa pozabljajo. Živina muka in sili v goreči hlev. Tatovi kraje, orožniki suvaljo radevedneže, gasilci vlačijo cevi in se žrtvujejo, včasih z uspehom, včasih brez njega. Oškodovanci tulijo, govore brezvezne besede, dvigajo pesti v nebo, kolnejo usodo, boga, človeštvo, trenutek, sebe samega. Mežnarji pa bjejo plat zvona, enakomerno, rokodelsko.

— Odposlanstvo saarske kotline v Genovi. V Genovo so prišli zastopniki političnih strank saarske kotline, katere se nahaja, kakor znano, pod upravo Zvezze narodov. Odposlanstvo ima namen, da stopi v stik z državni na genovski konferenci zastopanih držav ter jih pouči o položaju v saarski kotlini. V spomenici, ki jo je poslanstvo razdelilo, se poudarja, da slabe posledice uprave pod nadzorstvom Zvezze narodov škodujejo namenu in idealnemu poklicu Zvezze same.

Prosveča

Ljubljansko gledališče. Danes v sredo sta obe gledališči zaprti

Naše občinstvo opozarjamo na koncert enega prvih pevskih zborov, na koncert pevskega društva »Smrtane« iz Prage, ki se vrši danes zvečer točno ob 8. uri v veliki dvorani hotela Union. Vljudno sporočamo, da je sedežev za ta koncert še dovolj na razpolago ter vabimo občinstvo, da se v največjem številu vdeležijo koncerta in da bodo tako deležni izrednega glasbenega užitka, katerega nam bodo nudili bratje Čehi. Sedežev za ta koncert so v predprodaji v pisarni Glasbene Matice, od 7. ure zvečer dalje pa pri koncertni blagajni.

Stifirni Dominik: Simon Gregorčič. V Ljubljani 1922. Izdala in založila Tiskovna zadruga. 152 str. Pota in cilji 10. zvezek. Knjiga je slovenski prevod češkega spisa mladega, žalibog že pokojnega učenjaka. Po kratki biografiji Gregorčiča podaja podrobno, z vso znanstveno metodo, a vendar poljudno napisano analizo Gregorčičevega pesniškega dela. Iz vsega dela odseva ne samo temeljito znanje predmeta, ki ga je pisatelj vseskozi preštudiral, ampak tudi velika pisateljeva ljubezen do Gregorčiča in njegovega naroda. Odkar je Čelakovski pred devetdesetimi leti pisal o Prešernu, nismo dobili iz češkega peresa s takim znanjem in s tako ljubeznijo pisane knjige o kakem slovenskem pisatelju. Saj se skoro lahko reče, da niti mi sami nimamo o nobenem našem pisatelju tako podrobno pisane razprave, kakor je ta češka. Tako je knjiga znameniti pojav tudi na polju naše znanstvene književnosti, prekrasen spomenik češkoslovske vzajemnosti, ljubiteljem Gregorčičeve pesmi, posebno njegovim ožjim rojakom, pa najlepši velikonočni dar. Cena broširanemu izvodu je 10 Din, mehko vezanemu pa 13 Din. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

»Zarja« (glasilo ruske narodne misli in slovanske vzajemnosti) prihaja v svoji tretji številki par zanimivih člankov. Opozorili bi posebno na prvi članek »Svet brez miru«, ki je pisan z globokim poznanjem razmer in s širokim obzorjem. Članek je tako aktualen, da bi ga moral prečitati in premisliti vsak, ki se kaj misli o naši bodočnosti. Članek »Otroci v sovjetski Rusiji« nas pretrese s svojimi groznimi podatki. Priporočamo to slovansko revijo.

Krst pri Savici. Skladatelj Osterc v Mariboru je dal svojo novo opero v 3. dejanjih »Krst pri Savici« na razpolago mariborskemu gledališču. Osterc je sam spisal libreto in glasbo ter delo tudi sam instrumental. Pri zadnjem koncertu v Celju je kvartet »Zika« igral tudi Osterceve »Menuete«, ki ga je »Nova Doša« vzporedila Dvořaku. Sedaj imamo Slovenci 8 svojih oper, 5 operet in en balet, pa še Vihar ima 3 opere. Vseh jugoslovske opernih del je pa okrog 40.

Camille Maclair o Vojnoviču. Pariska »Revue Mondiale« od 1. t. m. je prinesla obširen esej o pesniku Ivo Vojnoviču izpod peresa znanega esteta in umetnostnega teoretika Camila Maclairja. Esaj očituje izborna poznavanje pesniškega delovanja. »Figaro« od 9. t. m. se začuden vprašuje, kako da tolikoga pesnika Francija, njegova druga domovina, še tako malo pozna?

si obenem junak... Kdo se pri tem čitani ne spomni, kako je sam ležal v ušvih zaporih, v ušvih barakah, trepetal pred feldveblom ali njegovo ekselencio hauptmanom, kako je zapletoval okrog kuhinje, se vlačil po raportih, nosil puško, se opotekal do smrti utrujen na maršu, brezumno štel ranjence, štel granate, se mehanično priklanjal, kadar so živžgale krogle, meketale mrtvaške raglje, svetile rakete in treskale mine po kraškem kamnu? In kdo se ne spominja, kako je ves podivjan, zaraščan, shuššan in v srcu ves drug prišel domov, in kako mu je bilo vse tuje?

Tako je, kadar gori svet. To je požar. Takrat bi včasih rad sam zanetil, gledal v ognju zublje, plesal okrog njih, streljal na gasilce.

To je požar, v tebi, v nas. Barbusse ga je v sebi pogasil s tem, da je kot pravi umetnik poskušil oblikovati snov. Spravil je vanjo tendenco, torej ni pravi umetnik, ni cel umetnik.

Tiskovna zadruga je brez dvoma imela doslej pri izbori svoje »Prevodne knjižnice« prav srečno nogo. Žal, da sta pa pri tisk tako nemogoče draga, da to res solidno podjetje ni moglo dati »Ognju« lepše zunanosti. Šantel to pot ni imel srečne roke, ki je izdeloval naslovni list. Tisti golaš iz mrtvih teles spada v Napoleonovo dobo, ne ilustrira pa one druge mesnice, ki nam jo je pokazala svetovna vojna. Brri! Tudi prevajalec ni imel vedno sreče. Res, da je imel težko nalogo. Barbusse je namreč pisal svoji

Sokolski vestnik

Sokolskim društvom v Ljubljani in okolici. V soboto dne 22. aprila ob pol 5. uri popoldne se vrši pogreb narodnega mučenika Ivana Kromarja, ki je bil ustreljen med vojno na Suhem bajerju. Ostanki imenovanega se prepeljejo v Črnomelj v nedeljo dne 23. aprila z jutranjim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob pol 7. uri zjutraj. Pozivljamo vse brate in sestre, da se udeležijo pogreba, ki se vrši v soboto ob pol 5. uri popoldne iz Bajerja na južni kolodvor. Zbiramo se ob pol 4. uri v soboto pred Narodnim domom. Pridite polnoštevilno.

Ljubljanski Sokol naznanja svojemu članstvu, da je društveni sluga prišel s pobiranjem članarine. Istočasno s članarino je plačati zletni garancijski sklad v znesku najmanj 5 Din, ki ga mora plačati po sklepu Jugoslov. Sokol. Sav., oziroma društvenega obnega zbora vsak član in članica. Oni člani in članice, ki so menjali stanovanje, se prosijo, da naznanijo izpremembo naslova čimprej statističnemu oddelku Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu. Člane, ki ne bodo plačali članarine in zletn. gar. sklada, se smatra v zmislu društvenih pravil odstopivim in se leti naprošajo, da vrnejo društvu savezni znak in legitimacijo. Legitimacije se potrjujejo proti predložitvi plačil. Listka med uradnimi urami, to je vsak delavnik med 6. in 7. uro popoldne v odborovi sobi v Narodnem domu.

Čehi na ljubljanskem Sokolskem zletu. Iz Prage javljajo: Te dni je Češka obec sokolska zaključila priglasa za ljubljanski zlet. Prijavilo se je 11.718 čeških Sokolov in to 7083 moških in 4582 žensk. Za transport tega ogromnega števila iz Prage v Ljubljano bi trebalo 15 posebnih vlakov z 240 vagoni. Samo za avstrijska viza na potne liste je potrebna vsota 125 milijonov avstrijskih kron. Ako se računa kot najmanjši izdelek za enega udeleženika 500 Kč, potem bi stal izdelek čeških Sokolov v Ljubljano računajoč še stroške za potne dokumente najmanj 7 milijonov Kč. ČOS namerava zato število udeležnikov na ljubljanskem zletu omejiti, kar pa je jako težko, ker so prijave že definitivne. Ogromno število čeških Sokolov, ki hočejo pohiteti na naš ljubljanski zlet je najboljši dokaz, koliko bratskih simpatij uživamo Jugoslovani med Čehi.

Sport

»Sport« št. 6. Izšla je 6. številka »Sporta«, tega edinega slovenskega sportnega lista, ki si je v tretjem letu izdajanja pridobil splošne simpatije. Številka je okusno opremljena ter prinaša poleg zanimive vsebine poročilo o glavni skupščini Sportne zveze ter s tem poročilo o sportnem razvoju v Sloveniji v preteklem letu. Ist vsem najtopleje priporočamo ker je klub zvišani ceni (posameznik 2.00 Din, v naročini 1.50 Din) najcenejši slov. ilustrirani list. Naroča se v pisarni Sportne zveze v Ljubljani, Narodni dom.

Prvenstvene tekme v Ljubljani: Akademiki: Svoboda-Moste 7:3. Jadran: Slovan 2:0 (2:0). Pričetkom igre Jadran v premoči, kasneje odprta igra. Jadran je letos v boljši formi kot lani.

Hanaška Slavija v Zagrebu. Hanaška Slavija, ki je, kakor smo že poročali v nedeljo in ponedeljek igrala v Zagrebu dve neodločni tekmici, in sicer z Haškomo (0:0) in s Concordijo (2:2), nastopi danes v sredo proti Gradjanskemu. Kot znano je Hanaška Slavija pretek. Moravske, a je, kakor se je včasih pokazalo, slabše moštvo kot vodilni zagrebški Klub. Gosti igrajo po zastarelem napadalnem sistemu brez posebnih kombinacij. Najboljši del moštva je obramba.

»Požar« — prevajalec dobesedno pravi »Ogenj«, kar je po smislu napačno — v žargonu, ki si ga je francoski poilu v petih letih zakopanega in etapnega življenja pridobil s sodelovanjem anglosaksonskih zaveznikov, raznih domačih narečij in apaske latovščine, raznih lokalnih argotov in patoisov itd. Kakor pravi Bohinjec pipi čedra, Stajerc dekletu pozre, kakor se harmonika po nemški voljaški terminologiji imenuje Holzhoel, in kakor so Janezi v Galiciji »nazaj forlikali«, tako je Le Feu napisan v skoraj nerazumljivem jeziku, ki ga razume le stanovalec francoskih strelskih jarkov. Prevajalčevo delo je bilo zato sila težavno in je vsega priznanja vredno, ker je prevod prav dober, z eno izjemo, eno napako, ki nas moti že pri drugem zaslužnem Debeljakovem prevodu, pri Anatola Franca »Pin-gvinih«. A. D. namreč kopiči množico večini nerazumljivih izrazov, lokalizmov iz Primorja in drugod, včasih pa kar sam izumetniči besede, ki bi spadale v latovščino ali pa tudi v večji idiotikon, če bi ga imeli — ti izrazi pa so v svoji številnosti in vsiljivosti na kvar delu in prevodu.

Vendar ta napaka ni takšna, da bi odstrašila. Vsebinska »Požarja« in kongenitalni prevod sta tako pregančna, tako te zadene, tako ti predoči dobo, ki si jo svoječasno doživljal z otrplosti čuti, da se zbudiš pri čitanju iz te otrplosti, se streežne in speznaš, da je človeštvo baš prekoračilo enega onih prepadov, ki zijaajo in čakajo nani ob potu.

Domače vesti

* **Kralj Aleksander** je odpotoval za velikonočne praznike v Topolo.

* **Zdravstveno stanje** princeze Elizabete, soproge grškega prestolonaslednika in sestre princeze Marije, se je znatno izboljšalo. Bolnica je prestala krizo in je sedaj izven vsake nevarnosti. Rumunski kraljica Marija ostane še nekaj dni v Atenah.

* **Pogreb Ivana Ancela.** Včeraj popoldne se je vršil ob ogromni udeležbi občinstva v Zagrebu pogreb bivšega poverjenika za socialno skrbstvo Ivana Ancela. Spreveda so se udeležili med drugimi: minister za prosveto Svetozar Prihičević, pokrajinski namestnik Juraj Demetrovič, general Tucaković, mestni podžupan, občinski svetniki in veliko število uradništva in občinstva. Imenoma krajevne organizacije demokratske stranke se je poslovilo na grobu od pokojnika predsednik dr. Ljubo Tomašić, ki je v svojem govoru naglašal, da pomeni pokojnikova smrt v času, ko je morala v političnem življenju na zelo nizki stopnji, težko izgubo za ves hrvatski narod. Demokratska stranka v Zagrebu je izgubila s njim enega svojih najbolj marljivih in nenavadno postrtovalnih pristavov. Pokojnik je bil poštenjak od nog do glave, človek dela in uspehov. Ostalo je do smrti siromak in mu niso mogli niti njegovi najhujši politični nasprotniki očitati, da bi se v političnem življenju okoristil. Imenoma uradnikov bolniške blagajne, ki ji je načeloval pokojni Anceľ nad 20 let, se je poslovilo od blagega šefa z iskrenimi besedami uradnik Lončar. Naj bo nesrečnemu demokratskemu borcu lahka hrvaška zemlja!

* **Pogreb narodnega mučenika Kromarja.** Med vojno je bil na Suham bajeju ustrjel Ivan Kromar zaradi tega, ker je izjavil ob neki priliki, da "imajo Srbi prav". Pokopan je bil med drugimi žrtvami na Suham bajeju. Njegova rodbina, obstoječa iz žene in 8 otrok, je živeča v največji revščini v hribov blizu Semiča. Sokolsko društvo v Ormožju je začelo akcijo za prenos ostankov ustrljenega Kromarja na pokopališče v Ormožju in akcijo za podporo uboge rodbine. Odziv na poziv sokolskega društva v Ormožju je bil velik in je bila s tem ojačana beda uboge rodbine. V nedeljo, dne 23. aprila se prepeljejo ostanki Ivana Kromarja v Ormožje, kjer se vrši pogreb na tamošnje pokopališče. Krsta z ostanki se odvozi iz Ljubljane z jutranjim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob pol 7. jutraj v nedeljo 23. t. m. Bratje in sestre, ki se hočejo udeležiti pogreba v Ormožju, imajo polovično vozno ceno. Nakaznice se daje v Savezu, Narodni dom.

* **Italijani pregnali zadrškega nadškofa.** Italijanski fašisti so zopet pokazali svojo jezo in sovraštvo proti vsemu, kar je kolikolič jugoslovanskega; tako so nastopili tudi proti zadrškemu nadškofu Puljiču. Zahtevali so v Rimu, da se odstrani, in papež je seveda ustregel pobožni želji fašistov. Nadškof Puljič je zapustil Zader in papež mu je dal naslov nadškofa v Cesare del Ponto. Za apostolskega administratorja Zadra in okupiranih krajev je mesto nadškofa imenovan škof mons. Borzatti, ki je seveda Italijan. Novi papež je torej kakor njegov prednik veren sluga italijanske fašistovske sodega.

* **Koliki jugoslovanskega sokolskega saveza.** Ministrstvo za pošto in brzojav je dovolilo, da se smejo koliki jugoslovanskega sokolskega saveza v Ljubljani prilepljati na vse poštne pošiljke.

* **Jugoslovanska Matica.** O obletnici smrti Zrinjskega in Frankopana, dne 30. aprila, se vrši v Zagrebu glavna skupščina podružnice Jugoslovanske Maticе za Hrvatsko in Slavonijo. Skupščine se udeležijo delegati vseh pokrajinskih organizacij Jugoslovanske Maticе. Istega dne se osnuje v Zagrebu tudi ženska podružnica Jugoslovanske Maticе.

* **Trgovska ladja Ljubljana.** Trgovska ladja, ki je dosedaj plovila pod imenom «Šandor Lederer» in je last parobrodarskega društva «Jadranska plovidba», je prekrščena na narodno ime «Ljubljana».

* **24. maj antialkoholni dan.** Ministrstvo prosvete in ministrstvo za narodno zdravje sta uvedla akcijo, da se na dan sv. Cirila in Metoda dne 24. maja v celi državi po šolah in med narodom prirede predavanja o alkoholizmu in alkoholizmu. Tej akciji se je pridružilo tudi ministrstvo ver.

* **Podružnica «Jutra»** se nahaja v Mariboru, Barvarska ulica 1, tel. 22. Tam je tudi poslovalnica «Tiskovne zadruge». Podružnica «Jutra» sprejema naročnine in oglase ter tudi uradniška sporočila.

* **Romarij s Smarne gore.** Prazniki so privabili na Smarno goro pri Ljubljani toliko obiskovalcev, da je izgledal hrib kakor vrh mravljišč. Iz Ljubljane sta odšla v ponedeljek jutraj kar dva vlaka eden za drugim, večinoma s potniki za Smarno goro. Nešteto obiskovalcev pa je prišlo tudi še vlakom z opoldanskim in popoldanskim vlakom. Ljubljancje so bili po večini dobro založeni s poticami in drugim «žegnom». Še predno so prišli Ljubljancje na vrh, se je vršila na Smarno goro procesija okoličanih, katere so se udeležili v večjem številu tudi Orli in Marijine družbe. Ko je bila cerkevna

slavnost končana, se je nadebuda katoliška mladina po gori razlezla, večina pa jo je udarila v gostilno pod Šmarno goro, odkoder se je med harmoniko že ob opoldanskih urah razlegalo divje vpitje pijanih plesalcev. Ker so prišli romarji z gore z debelimi gorjanci, njihova katoliška veselica skoraj gotovo ni končala brez težkih posledic niti za plesalce niti za plesalke.

* **K aferi Sever** nam poročajo še od druge strani: Pred prazniki je prišel iz Madžarske neki dr. L., ki je ves začuden čital in ališal, da so Madžari Severja aretirali in internirali. Videl je gospoda Severja dne 12. aprila v Zalaegerszegu v neki kavarni. Očividno dobro razpogožen se je tam razgovarjal z madžarskim poslomcem drjem. Hajosem in nekim drjem. Nabraszkym. Madžari mu torej ravno niso delali nasilja.

* **Smrtina kosa.** V ponedeljek je umrl v Loškem potoku na Dolenjskem medicenec, g. Franjo Rus, nadarjen mladenič. Blag mu spomin!

* **Telefonska pristojbina Ljubljana-Praga.** Kakor poroča «Službeni list» poštnega in brzojavnega ravnanstva v Ljubljani, znaša po novi enakovrednosti franka pristojbina za pogovor Ljubljana-Praga 19 dinarjev za enoto.

* **Selska služba pri pošti St. Vid nad Ljubljano.** S 16. aprilom 1923 se je pri poštenu uradu St. Vid nad Ljubljano uvedlo dostavljanje poštnih pošilk po selskem pismonoši tudi v kraju Brod.

* **Sustersičeva brošura** se dobiva tudi pri Tiskovni zadruzi v Ljubljani, Prešernova ulica 54. Cena 10 Din, po pošti 2 Din več. Brošura se razpošilja le proti gotovini.

* **Osem let v ujetništvu.** Na velikonočni pordeljek se je po skoraj osem let trajajočem ujetništvu vrnil v domovino Franc Pečnik, rodom s Trate pri Škofji Loki. Vrnil se je preko Genova iz ruskega ujetništva ter raznim gorejskim družinam privedel pisma od svojcev, ki se se nahajajo v ujetništvu. Pripovedoval je, da se nahaja v koncentracijskem ujetniškem taborišču v Basri v Mezopotamiji baje že približno 1600 ujetnikov, med njimi večina Slovencev, ki so iz Rusije tja pribežali. Pečnik je bil v ujetništvu od leta 1914. Kdor hoče o svojih kaj več izvedeti, naj se obrne na naslov: La Croix Rouge française, Smyrna, Asie Mineure. (Francoski rdeči križ). Taborišče v Basri se imenuje: «Depot des prisoniers de guerre, Champ Concentration, Basra (Bassorah) Mesopotamie». Sedaj, ko je to taborišče za nas odkrito, je treba, da se poslanci zavamejo za zadevo in pospešijo vrnitev ujetnikov, ki menda nimajo sredstev za povratek.

* **Požar na zagrebškem državnem kolodvoru.** V ponedeljek popoldne se je na zagrebškem državnem kolodvoru vnel vagon, ki je bil naložen s trstiko za stavbene svrhe. Ognjegasec in železničarji so priskočili na pomoč ter se jim je posrečilo lokalizirati požar. Vagon s trstiko je popolnoma pogorel. Požar je nastal vsled iskre, ki je padla na trstiko iz lokomotive, ki je na sosednem tiru šanžirala vagona.

* **Zaradi alkohola je hotela pod vlak.** V ponedeljek zvečer se je vozila z dolenjem iz Vel. Loke proti svojemu domu tudi zakonska dvojica iz St. Lovrenca. Med vožnjo je bila žena od alkohola tako vnetja, da je v prepiru s možem vsekala po oknu ter razbila šipo. Sprevednik je zahteval predpisano takso za škodo. Mož, po poklicu železničar, je sprevednika razumel in bil zato spravljiv, ženo je pa baš to še bolj raztogotilo. Ko so jo na kolodvoru v St. Lovrenču izvagonirali in jo hoteli izročiti postajna delniku, se je iztrgala iz rok ter se vrila pod vlak tako, da bi šlo kolo voza ravno čez glavo. Prizor je vzbudil med potniki veliko razburjenje, alkoholizirano žensko pa so potegnili s tira ter z njo poravnali račun potem ko je vlak že odpejal.

* **Nepreviden šofer.** Anton Kotar, blavec iz Čepelj pri Litiji, je šel v Trebnje z vozom po vrvi za prevoz novih zvonov v Poljsnik. V Trebnjem je pridrvel nasproti avto «Sl. 681». Kotar je dal šoferju sicer znamenja, naj ustavi ali pa vozi počasneje, a ta se za to sploh ni zmenil. Ustavil je avto šele v trenutku, ko je privozil tik konj, a bilo je že prepozno. Konji so se namreč splašili in skočili v stran. Pri tem se je zlomil drog in konja sta padla drug na drugega na tla. Kotar je skočil takoj z voza in hotel odpeti jermenje, pa ga je udaril konj s tako silo na čelo, da se je zgrudil na tla. Kotarja so prepeljali v bolnico. Njegova sreča je bila, da konj še ni bil podkovan.

* **Zalosten konec izletniške vožnje.** Na velikonočni pordeljek je napravila večja družba Kamničanov izlet v prijazne Radomlje. Vozil jih je lesni trgovec Ivan Eksler. Nazajgrede je voz v temi zadel ob neki predmet in se prevrnil. Izletniki so popadali po tleh na vse strani. Eksler je odletel tako nesrečno, da je obležal nezavesten, ravnetelj kamniške mestne branilnice Vladimir si je pri padcu zlomil desno roko, njegov sin si je spahnil levo roko, trgovca Slegl pa se je potolkel po obrazu. Na obupne klice za pomoč so prihiti domačini, spravili nesrečnike na voz in jih spremili domov. Trgovca Eksler je bil še včeraj v nezavestnem stanju.

* **Pod voz je padel Filip Kane,** blavec pri tvrdki Gregore & Verlić v Ljubljani, je belial družino svojega gospodarja na

bleat. V Mednem pri Medvodah na klanec kjer gre cesta tik ob železniški progi, je privozil nasproti vlak, ki so se ga konji ustrašili in zavozili v stran. Voz se je prevrnil in pokopal pod seboj vse izletnike. K sreči se ni zgodilo nikomur nič hudega. Le blavec Kane je dobil male poškodbe po životu in je moral v bolnico.

* **Nezgode.** Rudolf Mencej, strojnik na ljubljanskem glavnem kolodvoru, je v temi, ko je hodil po tkzv. kanalu, padel in se na desnem kolenu ranil. — Anton Logar iz Cerknice je tako naglo drvil s kolesom, da je podrl Sletno Ivano Ulo, ki si je pri padcu zlomila desno nogo. Stanislav Bratuš, gletni sin kretničarja iz Vodmata, se je pri igri spodrenil in si pri padcu zlomil desno nogo.

* **Smrtina nesreča.** 14letni posestnikov sin Josip Tefer iz Kamnika pri Preserju je na tamkajšnji parni žagi hotel nataktni na kolo gonilni jermen. Stroj je nenadoma prišel delovati in stisnil dečka med jermen tako močno, da je dobil smrtonosno poškodbo. Ponesrečenec so stariš sicer takoj odpeljali v ljubljansko bolnico, vendar pa jim je že na potu podlegel za poškodbami in so se morali vrniti domov z mrtvecom.

* **Ogenj na Vrhniki.** Na velikonočni pordeljek ponoči se je na dosedaj še nepojasnjen način vnelo gospodarsko poslopje notarja Antona Komotarja in stahlev in shramba za vozove zgorela popolnoma. Rešiti je bilo mogoče samo živino, dočim je seno postalo žrtev plamena.

* **V znamenju alkohola.** Peter Prašek, pletar iz Dolškega, je bil na velikonočni pordeljek v Zidarevi gostilni v Dolškem. Tamkaj se je nahajal, še močno vinjen, tudi ključavničarski vajenec iz Podgore, p. d. «Joščovč», ki je imel Praška zelo na piki. Komaj ga je zagledal, se je zakadil vanj in ga zabodel z nožem s tako silo v trebuh, da so mu izstopila čreva. Praška so spravili v ljubljansko bolnico, napadalca pa so aretirali orožniki in ga izročili sodišču.

* **Topli priljubljeni v Zagrebu.** Na prijavo neke ženske je zagrebška policija odkrila društvo homoseksualcev, ki so se zbirali v stanovanju nekega Ignaca Slekovca v hlini ena Opatovina. Na Zrinjevcu so imeli svojo promenado, kjer so flirtali in iskali novih poznanstev. Med seboj so se nazivali z ženskimi imeni in je bil posebno na glasu kot ljubavnik neki železniški uradnik pod imenom «Barlota». V družbo so prihajali tudi znanci iz drugih krajev. Slekovce je bil aretiran na izjavila, da je samo dal prostoro za ljubavne sestanke na razpolago, sam pa da ni bil aktiven član. Dosedaj še ni izdal nobenih imen. Policija nadaljuje preiskavo.

SHOD JAVNIH NAMEŠČENCEV.

Včeraj zvečer se je vršil v dvorani Mestnega doma v Ljubljani zaradi nameravane odredbe vlade glede maksimirane prejemkov nižjim uslužbencem in zaradi polnizosa zavlačevanja izplačila drugega obroka razlike novo urejenih draginskih doklad javen, številno obiskani shod Osrednje zveze javnih nameščencev, ki ga je vodil predsednik, prof. Reiser. Zborovanje je poteklo v splošnem popolnoma mirno. Po govoric glavnih govornikov, g. Deržaja in g. Urbančiča je bila sprejeta sledeča resolucija:

«1. Glasom brzojavne naredbе ministrstva financ od dne 7. aprila je ministrski svet sporazumno s finančnim odborom narodne skupščine odločil, da se uslužbencem, navedenim v členu 7. zakona o draginskih dokladah, počenši s 1. majem 1922 prejemki maksimirajo tako, da skupna vsota njih osebnih in družinskih doklad ne sme presegati mesečno v prvem krajevnem drag. razr. 1000 Din, v drugem 900 Din, v tretjem 750 Din, v četrtem 700 Din in v petem 650 Din.

Proti tej nesocialni naredbi, ki je diametralna s današnjo draginjsko situacijo, protestirajo enodušno vsi zborovalci od najnižjega do najvišjega v popolni solidarnosti, ker smatrajo to naredbu za tendencno redukcijo njih še itak nezadostnih prejemkov in to v času, ko draginja ne pomenja, pač pa še vedno od dne do dne narasča.

Odločno zahtevajo, da se ta naredba, ki je izdana na podlagi zmiselnega napačnega interpretacije člena 51 zakona o drag. dokladah brez odloga razveljavi, ker bi imela za prizadete uslužbence naravnost katastrofalne posledice. Ugotavljajo, da ne značijo za državo uslužbence niti novi zvišani prejemki eksistenčnega minimuma, kamoli, da bi se ti prejemki reducirali pod izmero lanskih osebnih prejemkov.

2. Tukajšnja delegacija ministrstva financ je dala — ako na iniciativo finančnega ministrstva, nam ni znano — na vsem kaznujočim oblastvom, da ne kažejo državnim nameščencem za mesec maj 1922 samo tekoče prejemke, ne pa tudi drugega obroka razlike na novo urejenih draginjskih doklad za dobo od 1. januarja do 31. marca 1922.

Predstavljajo, da je izplačilo razlike med prejšnjimi in novimi draginjskimi dokladami za čas od 1. januarja do 31. marca 1922 v dveh obdobjih jasno normirano že v zakonu o proračunskih dvanajstinah za mare in april 1922, zahtevajo, da se dne 1. maja 1922 izvrši izplačilo drugega obroka razlike med novimi in prejšnjimi draginjskimi dokladami brez vsakega pridržaka.

Končno je bila na predlog g. Zorka sprejeta tudi resolucija, ki pozivlja vlado, naj prekliče odpust državnih cestarjev v Sloveniji.

Gospodarsko

TARIFA ZA CARINSKO-POSREDNIŠKA OPRAVILA.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani opozarja, da je Generalna direkcija carin v Beogradu odobrila od zbornice predlagano tarifo za carinsko-posredniška opravila. odslej veljavna tarifa ima naslednje postavke:

Uvozno carinjenje.

1.) a) Za eden ali dva tovorka enostavnega blaga do 100 kg nečiste teže po 7.50 Din. b) Za 1 ali 2 tovorka nad 100 kg nečiste teže po 10 Din.

2.) a) Za tri in več tovorkov enostavnega blaga kakor pod 1.) a) 4 Din, b) za tri in več tovorkov enostavnega blaga kakor pod 1.) b) po 6 Din.

3.) a) Za 1 tovorek blaga do 2. tar. postavk 10 Din, b) za vsako nadaljno tarifno postavko več po 2 Din.

4.) Za 1 vagon (5 — 15.000 kg) enostavnega blaga v razsutem stanju, vrečah, sodih itd.: a) Pri carinjenju v vagonu samem 50 Din, b) v primeru razložitve in delnega tehtanja 70 Din, c) v primeru popolne razložitve in popolnega tehtanja 90 Din.

5.) V primeru dospetja na enkrat več vagonov na eno in isto stranko 20 odst. popusta od cen pod t. št. 4.

6.) Za zbirne cele vagon naložene z blagom do 2. tarifnih postavk: a) v primeru delne razložitve in delnega tehtanja 90 Din, b) v primeru popolne razložitve in popolnega tehtanja 120 Din.

7.) Za zbirne vagon naložene z blagom 3. in več tarifnih postavk veljajo cene tar. št. 1 — 3.

8.) Sestava prošenj za prenose, čezurno carinjenje za spremembe dispozicij itd. po 3 Din.

9.) Statistika a) za eno vrsto blaga 50 par, b) za vsako daljno vrsto blaga 20 par.

10.) Koliki, tiskovine po predpisu.

11.) Odpiranje, zapiranje, poprava za bojev, sodov itd. po faktično vporabljenem času in delavci.

Izvozno carinjenje.

12.) a) Za cele vagon enostavnega blaga 50 Din, b) za drugo kakor pri uvozu tar. št. 1 — 11. lesa 25 Din.

Prevozno carinjenje.

13.) Za eden od dva tovorka po 5 Din.

14.) Za tri in več tovorkov 3 Din.

15.) Za cele vagon 50 Din.

16.) Sestava prevozne popratnice 15 Din.

17.) Ostala manipulacija kakor pri uvoznem carinjenju.

Pripomba: V primerih, ako se za tarifiranje po carinski tarifi zahteva posebna strokovna vrednost, potem, ako se mora v svrhu carinjenja blago analizirati, ali ako je treba za doseg uporabe odnosno nižje tarifne postavke doseči posebno dovolilo in uverjenja, se spredaj navedenim tarifnim cenam prilačujejo še sledeči odstotki in sicer:

a) Pri uvoznem carinjenju kemikalij, zdravil, barv, itd. iz 4. d. car. tar. 20 odst., b) pač pa stranka plača takso za analize, c) pri manuakturnem blagu 100 odst., d) pri galanteriji, igračah, i. p. predmetih, kojih uvrščanje v tarifo zahteva posebno vodnost 40 odst., e) carinjenje ob nedeljah, praznikih in izven uradnega časa po dogovoru.

RAZVOJ CEN V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

V letu 1921. so cene v Zedinjenih državah precej padle. Zanimivo je, da so cene mnogih predmetov od januarja 1921. do julija 1921. padle, a od tega časa do januarja 1922. zopet narasle. Ako vzamemo kot temeljno podlago cene v letu 1918., in jih označimo s 100, dobimo sledeči pregled razvoja cen v letu 1921.

	januar 1921.	juli 1921.	januar 1922.
splošna indekna številka	162	141	138
koruza	107	110	77
pšenica	205	165	149
bombaž	118	90	132
volna	141	125	154
goveča	117	91	90
sir, železo	202	132	123
jeklo	175	125	115
baker	83	80	88
svinec	115	102	100
premog	192	157	163
koka	227	119	113
petrolej	366	108	242
svila	171	156	198
kože	96	74	90
nenje	132	115	112
čevlji	226	226	200
opeka	252	225	232
stavbni les	168	124	124

V primeri s cenami leta 1918. stoji torej januarja 1922. v ceni med omenjenimi predmeti najvišje opeka, in sicer za 132 odstotkov, a najnižje koruza, ki je celo padla za 23 odstotkov.

— **Naš vvoz v tretjem tromesečju 1921** je znašal po carinski statistiki vrednost 982.904.786 dinarjev. Uvoz za prvih 9 mesecev 1921 je znašal 3.076.430.394 dinarjev. Izvoz je v istem času znašal vsoto 1.668.780.729 dinarjev. Po teh podatkih je torej za prvih 9 mesecev 1921 trgovinska bilanca zelo nepovoljna. Brez dvoma so te številke zelo nezanesljive in niti približno točne. Na vsak način bi bilo potrebno, kar smo že mnogokrat omenjali, da se način zbiranja statističnih podatkov o izvozu preuredi, da se ne bomo čisto brez potrebe kazali svetu, da smo slabšeji nego smo v resnici.

— **Naš izvoz lesa v Egipt.** Po poročilu naše trgovinske agenture v Port-Saidu, poroča zagrebška trgovinska in obrtna zbornica, da se je leta 1921 uvozilo v Egipt 571.205 kubičnih metrov lesnega materiala in lesnih izdelkov v vrednosti 4.596.388 egiptovskih lir. Na prvem mestu izvoznih držav je bila Švedska, potem Rumunija, Finska, Jugoslavija, Turčija in Italija.

— **Prva pooblaščenca užiska delniška tkalnica** v Užicah, eno najstarejših podjetij te vrste v Srbiji, povisaje svojo glavnico od 1.225.000 na 3.875.000 dinarjev z izdajanjem 45.000 komadov delnic nominalne po 50 dinarjev.

— **Izmenjava dvo- in enokronskih bankovcev** v Madžarski. Dvokronski bankovci Avstro-ogrske banke in takozvani sovjetski posneti dvokronski bankovci, nahajajoči se v obtoku v Madžarski, se izmenjavajo oziroma sprejemajo od 11. aprila do inkuzivno 13. maja od madžarskega notnega instituta in madžarskih državnih blagajna s 50 odst. odbitkom. Po 13. maju izgubijo vsako veljavo. Enokronski bankovci Avstro-ogrske banke in sovjetski posneti enokronski bankovci se izmenjavajo, oziroma sprejemajo v istem roku od notnega zavoda, oziroma državnih blagajna v polni nominalni vrednosti.

— **Konkurenca češkemu sladkorju** na Dunaju. Z Dunaja poročajo: Sedanja cena češkoslovaškemu kristalnemu sladkorju na Dunaju je 5 in pol Kč, dočim pride holandski, oziroma javanski sladkor pariteta Trst za 20 do 35 češkoslovaških vinarjev ceneje. Vseled tega se češkoslovaški sladkor zelo težko razpešča v Avstriji. V krogih avstrijskega trgovstva s sladkorjem pričakujejo, da bodo češki sladkorni industrijači znižali cene.

— **Pridelek žitaric Češkoslovaške** na pram svetovni produkciji. Pridelek žitaric v Češkoslovaški znaša po poročilu statističnega državnega urada 0,73 odst. svetovnega pridelka (najjačji faktor so Zedinjene države s 23,19 odst.). Rži pride 2,32 odst. od svetovnega pridelka na Češkoslovaško, a ječmena 2,38 odst. V produkciji sladkorja in hmelja zavzema Češkoslovaška s 11,11 odst. tretje mesto med evropskimi državami.

Borza

Zagreb, devize: Berlin 26,75 — 27,15. Milan 417,50 — 422,50, London 340 — 342,50, Newyork 76 — 76,50, Pariz 708 — 715, Praga 154 — 156, Švica 1475 — 1500, Dunaj 1 — 1,0175, Budimpešta 9,75 — 10, Varšava 2 — 2,15, valute: dolar 75,75 — 76,25, avstr. krone 1 — 1,05, češke krone 150 — 152,50, funti 333 — 335, napoleoni 250, madžarske krone 9, marke 27,50, lire 410 — 418. Banka za Primorje 165 — 170.

Trg. obrtna banka 165. Brodska banka 94 — 96. Hrv. eskomptna banka 196 — 197,50. Jadranska banka 280. Jugoslovanska banka 121 — 122,50. Ljub. kreditna banka 236. Slavenska banka 120 — 121. Praštediona 1255 — 1260. Rečka pučka banka 110 — 115. Srpska banka 183 — 186. Eksploatacija drva 150. Dubrov. parobrodna družba 1400. Goranin 163.

Narodna šumska industrija 132,50 — 135. Našička industrija drva 122,50 — 125. Outman 337. Slavonija 131 — 135. Union 700. Ljub. strojne tovarne 212,50. Trbov. premogokopna družba 250 — 264.

Beografska borza včeraj radi praznikov še ni poslovala.

Dunaj, devize: Zagreb 24,72 — 24,78. Beograd 98,78 — 99,02, Berlin 26,57 1/2 — 26,67 1/2, Budimpešta 9,62 — 9,68, London 328,75 — 329,25, Milan 419,20 — 419,80, Newyork 7644 — 7656, Pariz 713 — 714, Praga 1535,25 — 1537,25, Sofija 52,95 — 53,05, Varšava 202,70 — 206,70, Curih 1488,75 — 1491,25; valute: dolarji 7594 — 7606, levi 51,95 — 52,05, nemške marke 265,75 — 266,75, funti 328,25 — 328,75, francoski franki 707,50 — 708,50, lire 417,20 — 417,80, dinarji 98,78 — 99,02, poljske marke 202 — 206, levi 55,94 — 56,06, švic. franki 1481,25 — 1483,75, češke krone 153,40 — 153,60, madž. krone 9,72 — 9,78.

Praga, devize: Berlin 17,17 1/2 — 17,57 1/2, Curih 973 — 977, Milan 274,50 — 276,50, Pariz 465 — 467, London 220,62 — 222,62, Newyork 49,70 — 50,30, Beograd 63,37 — 66,37, Sofija 34,10 — 34,90, Dunaj 0,5587 — 0,5587, Varšava 1,24 1/2 — 1,44 1/2, Budimpešta 6,17 1/2 — 6,57 1/2. Valute: nemške marke 17,17 1/2 — 17,57 1/2, švicarski franki 9,68 — 9,72, lire 271,50 — 273,50, francoski franki 462 — 464, funti 219,62 — 221,62, dolarji 49,45 — 50,05, dinarji 65,37 — 66,37, levi 32,85 — 33,65, avstrij. krone 0,60 — 0,80, poljske marke 1,24 1/2 — 1,44 1/2, madž. krone 6,17 1/2 — 6,57 1/2.

Curih: Berlin 1,76, Newyork 514, London 22,71, Pariz 47,80, Milan 28,10, Praga 10,35, Budimpešta 0,62, Zagreb 1,65, Varšava 0,14, Dunaj 0,064, avstrij. žigosane krone 0,07.

B

Devetstopetnajsto

Tragedija naroda.

Iz tehi molitev je nekega dne predramilo starega kralja zamolklo bobnenje, prihajajoče od severa, ko so Kosmaj že zavijali gosti oblaki dima. Tedaj se je pričelo oglašati grmenje tudi od Mladenovca, od Kraljeva in njegova okolica, zavečajoča se težkega položaja, je morala izreči besedo, zastajajoča v grlu.

«Treba je, gospodar.»

«Zakaj?»

Zasijal je kraljev pogled pod sivimi obrvi, kakor zaleskečo žrjavica pod belim pepelom.

«Topola ni več varna.»

Kralj noče niti poslušati, ponovno se nagne čez mizo, drži v drhteči levici poročilo vrhovnega poveljstva in zasleduje položaje naših čet v moravski dolini. Naši so po njegovih mislih še držali Vodice, severovzhodno od Boljevca, potem Malo Crnuce, Vranovac, Lipar, Diljačko brdo in Vrbovac, kar je pomenilo, da so se umaknili že na desni breg Ralje. Kralj je dobro vedel, da se bori na tej fronti 44 naših bataljonov proti 81 nemškimi in tudi to je sprevidel, da je Topola izgubljena.

«Sovražnik je blizu in prodira, gospodar.»

«Torej je hitro na pot, otroci,» odgovarja kralj.

Vsi se prestrašijo, prično se spogledovati. Mar kralj še vedno ničesar ne vidi? Ali skriva morda v svoji duši zaostale nade, se vara z vero, ki je ni nikdar izgubil in ki mu je na Rudniku 1914. tako sijajno pomagala. Toda vsi so občutili dolžnost, da ne smejo dovoliti kralju, zidati na tako sumljivi podlagi in prepuščati svojo usodo na milost in nemilost dogodkom. Da reši nosilca krone in ugled kraljevine, sklene adjutant Todorović, lotiti se sam posla. Pristopi h kralju.

«Gospodar! Mi ne moremo brez kralja, tudi ne moremo nositi odgovornosti pred narodom in zgodovino, da sovražnik ujame kralja.»

«Zakaj ujeti,» ga prekine kralj.

«Zato, ker sovražnik jako hitro napreduje v Moravski dolini in od Sopota sem, mi pa nimamo nikake možnosti, da se ustavimo pred Bagrdanom. Zajetje kralja bi popolnoma porazilo vojsko, ki mora baš sedaj zadrževati sovražnika. Pomenilo bi udajo.» Kralj malo pomisli in adjutant hitro nadaljuje:

«Veličanstvo, vi se gotovo ne mislite udati v tem trenutku, ko se vaša armada proti premoči tako sijajno bori.»

Kralj še enkrat pogleda adjutanta, a njegove oči niso raz-

očevale prepričanja. Nasprotno. Po dolgem premišljanju odgovori trdoglavo in odločno:

«Jaz ne mislim kapitulirati! Tudi ujeti se ne dam.»

«Zaklinjam vas, Veličanstvo, odločite se, da odidemo čim prej.»

«Ostanem tukaj,» doda kralj še trdovratneje.

Vsi se preplašeno spogledajo, ker ne morejo razumeti starca. Še enkrat poskušajo, vsak po svoje, a on ostane pri svojem.

«Pustite me pri grobu mojega očeta in deda, da umrem pred cerkvenimi vrati! Ko pride sovražnik, naj najde opustošeno zemljo in kosti starega kralja.»

Kralj ni izpregovoril teh besedi tjavendan, temuč zelo odločno. Njegova okolica je dobro vedela, da sedaj ne more govoriti z njim in zapusti ga vsa prestrašena. Adjutant poišče takoj telefon, se zveže z vrhovnim poveljstvom v Kragujevcu, ter prosi, da sporoče prestolonasledniku kraljev namen.

Naposled prosil prestolonaslednik po telefonu, da želi videti starega kralja v Kragujevcu.

«Dobro, kam odidemo,» vpraša končno stari adjutant, poražen od razlogov, ter pristane, da zapusti Topolo.

«Kamor želi Veličanstvo, tja, kjer se nahaja kraljevska vlada.»

«Nočem tja, peljite me k vojski.»

«Njegovo Veličanstvo prestolonaslednik je sporočil iz Kragujevca, da vas želi videti pri sebi, kjer se nahaja vrhovno poveljstvo.»

«Dobro, pojdimo v Kragujevac.»

V Kragujevcu se je sešel s sinom, potem pa takoj obiskal bolnega vojvodo Putnika ter odšel v vrhovno poveljstvo, da spozna celokupni položaj na frontah. Zvedel je, da tudi veličastna požrtvovalnost srbske vojske, njeni nadčloveški napori ne morejo ustaviti viharja, ki je preplaval ves severni del Srbije. Zvedel je gorko resnico, da zapuste tudi Kragujevac. Sovražnik se je posebno trudil, osvojiti staro prestolico, sedež vrhovnega poveljstva in njegovi aeroplani že zasipajo mesto z bombami.

Vrhovno poveljstvo je presenečeno sklenilo, da takoj zapusti mesto.

Kralj je zaprosil, da vodijo v Niš, čim bližje vzhodni fronti. Komaj je došel tja, je že zahteval na fronto. Ugodili so mu in krenil je proti Knjaževcu, kjer so se vršili srđiti boji. Toda ni ga dosegel. Pospel se je na Tresibabo in iz vrha je videl Bolgare v Knjaževcu ter divjačo bitko v mestu. Še večja bolelost je prevzela njegovo dušo in takoj se je podal proti Vranju, ki se je nahajala v nevarnosti. Dospel je z avtomobilom

do Vlačičnega hana, zajahal konja in odjahal proti Vranju. Mesto je že padlo in sovražnik je prodiral proti Leskovcu, kjer so še vedno vihrale zastave v pozdrav zavezniške vojske. Obogačen z novo bolestjo, je zaprosil, da ga spremijo v Ribarsko banjo, kjer bo v miru prebolel nadaljnja razočaranja.

Toda nikjer več ni našel miru in ga tudi ni hotel. Od bojišča do bojišča je begal, kjerkoli so se vršili boji in je obstajala nevarnost. V Ribarski banji je zvedel, da je avstrijsko-nemška kolona izmanevrirala bagrdansko sotesko ter se nahaja na cesti od Požarevca proti Čupriji. Takoj zapusti Banjo in krene preko Djuprije in Jagodine proti Bagrdanu. V bojih pred Djuprijo in Jagodino je stal v bojni vrsti, prenočeval na kolodvoru v železniških vozovih, ki so jih obsipali sovražniki z bombami. Naposled se je moral umakniti v Paračin in od tod v Kruševac. Slika tedanjega Kruševca je morala porušiti poslednje ostanke njegove vere. Semkaj se je zgnatla gotovo vsa Srbija in prvič je zapazil na skrbnih obličjih izgubljeno vero v državo in njeno moč. Tu so se že pojavljali prvi znaki razpada in nereda. Če iz velike stavbe izbiše temeljni kamen, se zamaje vse. Jasno mu je postalo v Kruševcu, da je naša država izgubila temeljni kamen, vero podanikov v njeno moč. Zamajala se je, in vse pričakuje s strahom v duši trenutka, ko se poruši in pokopije vse pod seboj.

«Tukaj ne ostanem,» je vzklikal stari kralj. «Preveč so preplašeni vsi. Peljite me k vojski, tam je še vera doma.»

Morali so na pot. Potovali so po kolovozu, skozi Jankovo sotesko, končujočo pri Prepolcu. Cesta je bila polna beguncev in kralj je s sočustvom spremljal pobegle meščane, ki so zapustili ves svoj imetek in se podali v planine. Kralju je bilo skoraj težko, voziti se z avtomobilom, ko gazi narod po globokem blatu. Kako rad bi vzel vse k sebi na voz. Zadovoljstvo ga je prevzelo, ko je zastal avtomobil v blatu ter se je pokvaril motor. Takoj je sklenil, podati se peš naprej.

«Peš, peš pojdemo, če zmorejo otroci in žene, grem tudi jaz.»

Toda stari se je preveč zanašal na svojo moč; ni mogel slediti narodu, zašibila so se mu kolena in dušil ga je težek kašelj. Vse je zaskrbelo, kako dalje. Toda trajalo je le malo časa.

«Veličanstvo, tukaj je na voz.»

Po cesti se je valila vrsta vojaških vozov, sanitetnih, muničijskih in provijantskih, katere so s težavo vlekli po globokih zaježah pokvarjene ceste. Adjutant ustavi muničijski voz, katerega so vlekli štirje majhni, mršavi voli. Voz so spremljali tretjepozivniki, mahajoči s palicami.

(Dalje prihodnjik.)

Objave

* **Pevci in pevke ljubljanskih pevskih zborov!** Udeležite se sprejema pevskega zbora, «Smetana», ki se pripelje v sredo popoldne ob treh iz Maribora v Ljubljano. Zbirališče ob tričetrti na 3 na peronu južnega kolodvora. — Zvečer pa vsi na koncert!

* **Napredno politično in gospodarsko društvo** za kolodvorski in šentpeterski okraj v Ljubljani ima svoj redni občni zbor pri Bončarju ob 8 uri zvečer.

* **Družbi sv. Cirila in Metoda** je darovala rodbina Avgust Ludvik, — postajenačelnik na glavnem kolodvoru v Ljubljani, 100 K v počastitev spomina pok. Vinka Jelencu.

* **«Čitalnica» v Ribnici** je prejela 240 kron, nabranih od g. Filipa Peterlina na seli lesne družbe Fr. Križman in tov., za kar se vsem najlepše zahvaljuje in si želi še obilo takih nabralcev ter darovalcev, ker se nahaja v zelo bednem finančnem stanju.

* **Sokolsko gledališče v Radovljici** uprizarji na belo nedeljo ob treh popoldne v prid Kolu jugoslovanskih sester za Decji dom Spicarjevo pravljico «Pogumni Tonček». Igra društveni šolski naraščaj, ki hoče s tem prispevati k dobrodelnemu namenu.

* **5. redni občni zbor jugoslovanskih mladencev v Mariboru** se vrši v nedeljo 24. t. m. ob 8. uri zjutraj v mali dvorani Narodnega doma, s sledečim dnevnim redom: 1.) Odobritev zapisnikov zadnjih treh občnih zborov; 2.) Poročilo odbora; 3.) Poročila preglednikov; 4.) Sprememba pravil; 5.) Sprejetje programa; 6.) Potrditev poslovnika; 7.) Sklepanje o pristopu k «Centralnemu tajnistvu»; 8.) Sklepanje o «Presveti»; 9.) Slučajnosti; 10.) Volitve. Udeležba članov je obvezna, ustanovni člani se k udeležbi uljudno vabijo. Na predvečer se vrši v «Novi pivarni» (Halbini) prijateljski sestanek starešin bratskih akad.

društev in aktivnih članov društva. V nedeljo popoldne se pa vrši čajanka društvenih članov.

* **Vprašanje prenosne porote.** Diskusija o tem se bo nadaljevala na sestanku društva «Pravnik» v sredo, 19. t. m., ob pol 5. uri (točno) popoldne v sodni palači soba št. 79. Razpored vprašanj: 1.) Splošno, porota ali ne (že rešeno). 2.) Poseben zakon o poroti? 3.) Kompetenca porote. 4.) Imenik porotnikov. 5.) Sestava porotniške klopi. 6.) Porotno sodišče, naloga zlasti predsednika. 7.) Naloga porotnikov, glasovanje, posvetovanje o kazni. 8.) Korigiranje pravoreka.

* **Kolo jugoslovanskih sester v Ljubljani.** Prejeli smo: Vse kolašice vabim v četrtek, dne 20. aprila, ob petih popoldne v društveno sobo k slavnostni seli, ki bo prva po občnem zboru in važna za vsako kolašico.

* **Vsem društvom upokoencev v Ljubljani.** Prejeli smo: Podpisano društvo upokoencev vabi vse društvene odbore upokoencev v Ljubljani, da odpošljejo po dva delegata k skupnemu posvetovanju v nedeljo, dne 23. aprila, ob 10. uri popoldne v mestno posvetovalnico na magistratu. Zadeva je jako važna. Radi tega se pričakuje, da se bodo odzvala po delegatih vse društva upokoencev brez ozira na stan in stranko. — Društvo upokoencev južne železnice.

* **Za Sokola v Boštanju ob Savi** so darovali sestra R. Gajšek iz Amerike 5 tisoč kron, g. Jakil iz Krmelja 2000 K, g. minister Pucelj in g. poslanec Majcen po 40 K. Vsem darovalcem iskrena hvala! — Zdravo!

KAČA V JAPONSKEM PARLAMENTU.

V japonskem parlamentu je prišlo pred kratkem do divjih prizorov, ker je nekdo iz galerije vrgel na poslance strupeno kačo. Kača se je sicer takoj nekam skrila, vendar pa so poslanci prestrašeni v trenutku pobegnili iz dvorane, čeprav se je ravno vršila razprava o ženski volilni pravici. Končno je prišlo v dvorano redarstvo. Med tem se je kača pospela na govorniško tribuno, kjer je trenutek poprej govoril dr. Usava in zagovarjal mišljenje vlade v vprašanju ženske volilne pravice. Stvar pa se je končno tako zapletla, da je z poslanci in krivci izginila tudi kača in je ostal v dvorani samo policijski uradnik, ki se bo dejanski napad nekega poslanca, ki ga je imel na smu, da je insceniral to zmešnjavo v parlamentu. Take stvari se torej dogajajo v japonskem parlamentu v Tokiju.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 16 aprila 1922.

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	757.2	9.8	sev. vah.	več obl.	0.8
Ljubljana	14.	757.4	10.2	brevetna	oblačno	—
Ljubljana	21.	759.5	8.2	jug. vap.	del. obl.	1.0
Zagreb	7.	754.3	13.0	jug.	več obl.	—
Beograd	7.	757.0	12.0	jug. vap.	—	1.0
Dunaj	7.	757.1	10.0	—	—	—
Praga	7.	—	—	brevetna	dež	8.0
Inomet.	7.	756.9	5.0	—	—	—

V Ljubljani barometer višji, temper. visoka. — Sonce vzhaja ob 5.09, zahaja ob 18.52.

Mali oglasi

stanje do 20 besed 5 Din., večih naslednjih 5 besed 1 Din. — Trgovski oglasi, doplačila, napredila do 20 besed 5 Din., večih naslednjih 5 besed 2 Din. — Plača se aspre. (Lahko tudi v znanstvih.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priložena znanstvena odgovor.

Službe

Absolvent 4/1061 višje strojne šole s prakso, išče službe pri strojnem ali elektrotehničnem podjetju. — Ponudb pod «Tehnika» na mariborskem področju «Jutra» 4.

Zastopstvo 1063 večje eksportne trgovske sprejemne potnik proti ugodni proviziji. — Ponudbe je poslati na upravo «Jutra» pod «Zastopstvo».

Korespondentinja zmožna slovenske in nemške stenografije s prakso se išče

za večje tovarniško podjetje v Ljubljani. Ponudbe na upravo «Jutra» pod št. 52/a.

Prodajam

Stroj 2001 za cementno strešno zrezno opako izdelovati, skoraj nov, se proda. Več se zve pri zid. mojstru Jurju Ferenc v Trbovljah.

Otroška postelj, prav dobro ohranjena, z mrežo in predalom se proda. Ogleda se je lahko od 18. t. m. dalje. Naslov pove uprava «Jutra».

Stanovanja

Delavsko stanovanje se išče proti dobremu plačilu. Opravil bi tudi posle hišnika. Pojasnila daje anonen družba Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 1056

Dopisovanje

Mlad gospod želi korespondence z inteligentno, živahno gospodično. Dopisi na upravo «Jutra» pod «1922 P». 1098

Priporočajo se:

Skladišča: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d. p.]

Spedicija: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d. p.]

«Orient» d. d., Sodna ulica šte. 3, telefon 463.

Trgovine: Julija Stor, trgovina s čevlji, Prešernova ulica 5.

M. Urbas, prodaja pristnih kranjskih klobas, Slomškova ulica 13.

Matej Orehek, modna trgovina in zaloga čevljev, Kolodvorska ul. 26.

Mehanična delavnica: [d. p.] Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407.

Pisalni stroji: [d. p.] Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407.

Razmnoževalni aparati: [d. p.] Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407.

Obleka, perilo. Fran Kraškovič, S. ri trg št. 22. Nizke cene.

Kože divjadi, vsake vrste, tudi zajčje, kupuje trgovina z usnjem D. Zdravič. Ljubljana, Sv. Florijana ulica 9.

«Ilirija», lesna trgovska in industrijska družba, Ljubljana, kralja Petra trg št. 8.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra».

Naznanjam cenjenim odjemalcem in občinstvu, da sprejemam na Dunajski cesti šte. 9., II. dvor. klobuke in slavnike v preoblikovanje, beljenje in barvanje. Se vljudno priporoča 2002

J. STEMBERGER

Dunajska cesta 9.

!Cene zmerno! !Točna postrežba!

Vsakovrsne obleke kemično čisti in barva v vseh niansah tovarna Jos. Reich, Ljubljana

Sprejemališče: Selenburgova ulica št. 4.

Pedružnice: Maribor, Zagreb, Kočevje, Novo mesto.

Gustav Kobé
Elca Kobé
rojena Tomšič
poročena

Ljubljana-Trebnje, 19. aprila 1922.

Velika auto-delavnica in garaža JOSIP JUG

sprejema vsakovrstna popravila od najmanjših do generalnih popravil. Postrežba točna, dela razjemčena. 890

Maribor, Tržaška cesta 16.

Sokolske potrebščine

za člane, članice in naraščaj, kakor tudi suknjo za kroj priporoča trdka A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10. 819/6